

FUNDACIÓ
VILA CASAS

2016
06

*No faig prediccions,
sinó excuses*

Diàleg amb
Josep Ramoneda

Opinió
Quiral
art

JO
MILNE

Amb l'objectiu de promocionar el treball dels artistes programats a l'Espai Volart, la Fundació Vila Casas celebra un cicle de debats on l'activitat creativa dels autors s'emmarca en un context d'actualitat cultural. Moderat pel periodista, filòsof i escriptor Josep Ramoneda, l'acte compta amb la participació de la directora d'Art de la Fundació Vila Casas, Glòria Bosch, Jo Milne i un públic format per professionals i espectadors del món de la cultura.

Presentació

La sisena edició de la trobada bianual Opinió Quiral Art ha estat protagonitzada per l'artista multidisciplinària i de base pictòrica Jo Milne (Edimburg, 1966), una creadora que situa la seva producció en la possibilitat de dotar de cos i aparença els elements més elementals de l'univers i copsar, així, un cosmos d'aproximacions líriques i poètiques. “No faig prediccions, sinó excuses” és la declaració d'intencions d'una autora que, rere una mirada escrutadora, —la que li reporta l'art, però també la física i la tecnologia—, penetra en els mons

opacs i llunyans de la ciència en l'esforç d'atènyer una significació cosmològica d'ordre físic que bascula entre espais, partícules i forces, reservats al camp de la ciència.

Com en anteriors ocasions, la presentació del debat ha correspost a la directora d'Art de la Fundació i comissària de la mostra, Glòria Bosch, i la moderació i conducció del diàleg al filòsof i periodista Josep Ramoneda.

Debat

Processos especulatius

Bosch va encetar la trobada amb la presentació de l'artista, el treball de la qual valora "l'error, el procés, els accidents i el fet que tot pugui ser desplaçat o transformat amb resultats imprevisos". El punt de partida en la producció de Milne és la visualització de les propostes cosmològiques relacionades amb la teoria de les cordes, un fet que l'ha dut a qüestionar-se entorn de la visualització d'allò que

El món de Milne, "es fon —com digué Tim Ingold (Kent, 1948)—, en una experiència interior de la unitat de la vida"

no veiem. "Per què parteix la Jo de la teoria de les cordes?" —es pregunta Bosch—, "precisament —prosegueix—, perquè no hi ha cap prova física que demostrï res més enllà del que és l'especulació." El món de

El treball de l'artista escocesa ens apropa a diferents àmbits del coneixement per a "dir-nos que no hi ha una única versió"

Milne "es fon —com digué Tim Ingold (Kent, 1948)—, en una experiència interior de la unitat de la vida", integritat que permet establir, també, un paral·lelisme entre la literatura d'Italo Calvino i la plàstica

de Milne. El treball de l'artista escocesa ens apropa a diferents àmbits del coneixement per a "dir-nos que no hi ha una única versió". I és justament aquesta multiplicitat de possibilitats la que remet Bosch a establir un paral·lelisme entre el món literari de Calvino i la plàstica de Milne. Tots dos —conclou— "ens parlen de pensament visual i interactuen en mons inventant ficcions, de la mateixa manera que ciència i art es trobarien en el punt de fer experiments de pensament que són ficcions".

Ramoneda pren el torn de paraula i reflexiona entorn del vincle que uneix art i ciència, entenent aquesta relació com a part d'un mateix magma que, tanmateix, en temps dels nostres avantpassats més llunyans, s'erigia per donar pas als diferents àmbits del coneixement: filosofia, art i ciència. Dues són, per l'escriptor, les causes que han fet possible que la humanitat avancés: la curiositat —fet atestat per Michael Foucault— i la singularitat.

Per l'escriptor, aquest darrer concepte ha estat posat de moda en els darrers temps per l'historiador israelià Yuval Harari, que considera "la capacitat de crear ficcions i creure'ns-les" com el fet diferencial entre l'ésser humà i la resta d'espècies animals. Així, per Ramoneda, "la curiositat i la creació de ficcions són a l'origen d'aquest interès mutu, entre l'art i la ciència, malgrat que —puntualitza—, l'art és un coneixement de singulars, mentre que la ciència ho és d'universals" —assegura—. L'acció creativa traça el seu camí de forma

Dues són, per l'escriptor, les causes que han fet possible que la humanitat avancés: la curiositat —fet atestat per Michael Foucault— i la singularitat

la curiositat i la creació de ficcions són a l'origen d'aquest interès mutu, entre l'art i la ciència

individual, l'objecte estableix una relació única amb l'espectador que resulta una relació de singulars; tanmateix, la intuïció científica, per la seva banda, és encotillada en el marc d'uns sistemes de desplegament, el mètode científic.

L'art com a forma de coneixement

Atenent aquesta premissa, Ramoneda es dirigeix a l'artista i obre la primera pregunta que, com no podia ser d'una altra manera, introdueix els motius que la van dur a interessar-se per la ciència i la seva metodologia. Jo Milne hi entra en contacte per una tangent. Atreta per la investigació d'allò invisible, havia elaborat diferents projectes en relació amb les ressonàncies, la música i les estructures i sistemes de repetició. Poc després, l'interès pels fractals i la teoria del caos la van conduir a la teoria de les cordes, que ens parla de la possibilitat d'un univers construït en 11, 16 o 26 dimensions. Atès que es tracta d'un camp d'especulació que només deixava entreveure un univers fet de filaments, es va permetre apropiat-se de diverses visions —geocèntrica, heliocèntrica, el Big Bang—, que l'ajudarien a fer visible allò que ha esdevingut el seu veritable camp de treball i font d'inspiració, la poètica visual del cosmos. És així com Milne inicia un procés de recerca i anàlisi dels processos de treball de científics pertanyents a diferents períodes i nacionalitats que, com en el cas de Dorothy Crowfoot Hodgkin (el Caire, 1910-Shipston-on-Stour, Anglaterra, 1994) va dissenyar tota una metodologia de dibuixos i models per a traçar mapes d'àtoms, amb la intenció de *fixar* i determinar. Tanmateix, a diferència del món científic, Milne proposa una lectura oberta que, sobretot, "estimuli preguntes".

En el seu torn de paraula, Ramoneda fa al·lusió a la frase que Bosch cita a l'inici d'aquesta trobada, en relació amb la recerca de Milne "buscar l'interior de la unitat de la vida", fet que, per ell, esdevé el mateix concepte filosòfic d'ésser, que implicaria, al seu torn, "certa creença en una gran unitat final".

Per Milne, l'art és una gran xarxa de vasos comunicants, on el coneixement que aporten físics, programadors o dissenyadors industrials, l'interpel·len i li obren un nou camp de treball des del qual interpretar i reinterpretar tot allò que, aparentment, ja disposa d'una forma física concreta.

"Deia Proust —prosegueix Ramoneda— *que el temps destructor pot ser vençut, provisionalment, mitjançant l'art*, per tant, —aclareix—, l'art com una certa capacitat d'atrapar el temps", i que dotaria —en conseqüència—, l'objecte d'art, de certa singularitat que li permetria, també, transcendir la història. Per l'artista, no es tractaria tant de copsar el temps, sinó de forçar els possibles errors que ella mateixa provoca i que li proporcionen quelcom d'inesperat, ben bé com si en la imperfecció poguéssim arribar a copsar la idea d'unitat.

Ramoneda també es mostra encuriós vers la diversitat de tècniques artístiques utilitzades per Milne, potser provocada pel binomi art i ciència... En aquest sentit, Milne percep que els anys d'investigació dedicats a la tesi van significar un aprenentatge —de processos microscòpics, de visió molecular, de processos en 3D— que li permeté atansar-se al món des de diferents posicionaments i configurar un *corpus creatiu* proposicional.

El públic, que en els últims instants d'aquesta trobada de l'Opinió Quiral Art formula les seves preguntes a l'autora, es mostra interessat en aspectes relacionats amb el mètode d'investigació de l'artista i en aspectes formals del seu treball que, de forma intangible, embolcallen la seva producció d'una veu pròpia.

"Deia Proust —prosegueix Ramoneda— *que el temps destructor pot ser vençut, provisionalment, mitjançant l'art*, per tant, —aclareix—, l'art com una certa capacitat d'atrapar el temps"

La poètica, en definitiva

Jo Milne és una artista que cerca en les fonts científiques noves formes de coneixement que li permeten projectar espais de confluència des d'on atansar-se al món. Formes translúcides que bateguen en el sentir d'una melodia llunyana, que s'expandeixen i es contrauen, que es desdoblen i multipliquen en dibuixar la ingravidesa cosmològica de les percepcions. La mirada escrutadora de Milne elabora, així, un viatge iniciàtic que ens remet a tots aquells llocs ocults que determinen el nostre posicionament i a través dels quals podem arribar a comprendre el tarannà fugisser de la nostra existència. I és que per l'artista les representacions científiques són —com exposa Octavi Rofes en el text que acompanya el catàleg de l'exposició—, *cognitivament útils quan aconseguixen ser-nos falsament més properes que allò que representen*. En certa manera, la plàstica de Milne transforma l'estranyesa de l'especulació científica, en imatges *domesticades* que se'ns rebel·len pretesament poètiques, potser deixant entreveure l'origen pictòric d'una artista plàstica que troba en la ciència la possibilitat d'un altre món.

Natàlia Chocarro Bosom

ESPAI VolART
BARCELONA

FUNDACIÓ VILA CASAS

ESPAI VolART2
BARCELONA

ESpai Volart / Espai Volart 2
Carrer Ausiàs Marc, 22
08010 Barcelona
Tel. +(34) 93 481 79 85
espaiolart@fundaciovilacasas.com

CAN FRAMIS
BARCELONA

Can Framis
Carrer Roc Boronat, 116-126
08018 Barcelona
Tel. +(34) 93 320 87 36
canframis@fundaciovilacasas.com

CAN MARIO
PALAFRUGELL

Can Mario
Plaça Can Mario, 7
17200 Palafrugell (Girona)
Tel. +(34) 972 306 246
canmario@fundaciovilacasas.com

PALAU SOLTERRA
TORROELLA

Palau Solterra
Carrer Església, 10
17257 Torroella de Montgrí (Girona)
Tel. +(34) 972 761 976
palausolterra@fundaciovilacasas.com

www.fundaciovilacasas.com

Crèdits

Jo Milne, artista / Glòria Bosch, curadora de l'exposició "No faig prediccions, sinó excuses" / Josep Ramoneda, moderador / Natàlia Chocarro, coordinadora del cicle Opinió Quiral Art.

Opinió
Quiral
art

bonart

Any 2016
Número 06
Novembre 2016
© Fundació Vila Casas

Impressió:
Impremta Pagés Anglès
Fotomecànica:
Impremta Pagés Anglès

DL B 26123-2014
Disseny gràfic:
www.anaclapes.com